

Kirjoitusohjeita

Hyvin suunniteltu on
puoliksi tehty!

Kurssin toteutus 2024S

- opintojakso = 16-18 tuntia
- Keskimäärin 2-3 tuntia jokaisesta opintojaksosta
- Vähän muuta materiaalia, jos ehditään.
- Vähän yleiskertausta keskeisistä aiheista, termistöä, ajankohtaisuuksia...
- **Pääpaino kysymyksiin vastaamisessa ja sen harjoittelussa!**

1. Lepää ja virkisty edellisenä päivänä/iltana. Nuku hyvät yöunet.

Korkeintaan joitakin pieniä tarkistuksia edeltävinä päivinä.

**2. Saavu ajoissa levänneenä
paikalle.**

- **3. Mukaan:**

- **Tietokone ja kirjoitusvälineet**

kuulokkeet, hiiri

(hyvää jälkeä tekevä kynä, siististi pyyhkivä kumi, teroitin)

- **hyvät eväät**

ei tekstejä

ei rapisevaa

ei nopeita hiilihydraatteja ja liian raskasta

(paitsi viimeiselle tunnille)

- **lämpimät mukavat vaatteet**

4. Istu rauhassa, kuuntele viime hetken ohjeet.

**5. Kysy ennen kirjoitusten
alkamista, jos on jotain epäselvää.**

6. Käy läpi rauhassa kaikki kysymykset. Valitse jo ennakkoon ”helpoimmat”, (mahdollisesti ne 5, joihin aiot vastata).

7. Erityisesti katso laajemmat 30 pisteen tehtävät – mieti pystytkö tai kannattaako vastata.

**8. Etsi seuraavaksi 2-3
mielestäsi helpointa tehtävää.
Jätä yksi ”reserviin”.**

9. Katso kelloa, suunnittele ajan käyttöä.

- esim. alun jälkeen jäljellä 5,5 tuntia
= n. 65 min./kysymys
- joka tehtävän jälkeen 2-3 min. +
pari ruokailu- ja vessataukoa →
- suunnittele 5-10 min. vastaa
50-55 min.!

10. Aloita vastaaminen helpoimmasta.

- se tuo itsetuottamusta**
- jättää aikaa haastavimmille kysymyksille**

11. Viimeiseksi ”epävarmin” tehtävä.
→ esim. HI06 – Kulttuurit kohtaavat →
siihen voi vastat yleistiedolla ja
esim. opintojakson HI02 pohjalta.

Vastaaminen

- **Opiskelijan on testattava oman koneensa toimivuus ennen yo-kokeita Abitti-järjestelmässä.**
- **Opiskelija pitää osata itse käynnistää kone Abitti-järjestelmään sekä hallita Abitti-järjestelmän toiminnot.**

Huomioitavaa vastaamiseen!!!

- 1. Lue kysymys huolellisesti ja useaan otteeseen.**
  - Selvitä mitä kysytään ja vastaa siihen. Liittymäkohdat muuhun?
- 2. Alleviivaa/ympyröi kysymyssanat (tai tehtävän anto), esim. pohdi, vertaa...**
  - Tehtäviä/kysymyksiä voi olla useita.
    - Arvioi painoarvo, mikä on tehtävässä **keskeisin kysymys.**

Aluksi huomioitavaa!!!

3. Selvitä avainkäsitteet.

4. Analysoi aineisto.

- Ensin yleisimmät muutokset, sitten yksityiskohtaisemmin.
- Yleensä muutosten selittämisen lisäksi selitettävä syitä.
- Esitä tarvittaessa lähdekritiikkiä.

Aluksi huomioitavaa!!!

5. **Jäsentele:** käsitekartta, luettelo tms. pääongelmista/-asioista.
6. **Perustelev.**
7. **Selvennä asiaa tarvittaessa havainnollisin esimerkein.**
8. **Vastaa selkeästi hyvällä suomen kielellä!**

LYHYESTI

1. Osaa perusteet
2. Ota kantaa
3. Perustele
4. Tarkastele eri näkökulmia
5. Puhu oikeaa kieltä
6. Kritisoi lähteitä (jos on tarve)
7. Ajankohtaisuus tai muu lisätieto

Kun vastaat

- **Suunnittele ennen kuin alat kirjoittaa:**
  - Valmistelu ranskalaisin viivoin / käsitekarttana
  - Esseenrakenne
- **Käsitteiden määrittely ja ajoitus**
- **Vastaa siihen mitä kysytään**
- **Vältä asiavirheitä: jos et muista tarkasti, käytä kiertoilmaisua**
- **Neutraali kieli: ~~ryssä, sakemanni, kommari...~~**
- **Muista lähdekritiikki (jos tarpeen)**
- **Hyödynnä muiden aineiden osaamistasi (ja muuta)**

Valmistautuminen

- Tärkeää on hallita suuret linjat (syy-seuraussuhteet)
- Voit kerrata asioita tavalla, joka jää sinulle muistiin
  - Ydinasioiden listaaminen
  - Käsitekartat (värit + muodot?)
  - Kertausvideot • CrashCourse / John D Ruddy...
- Ylen Abitreenit
  - Menneet tehtävät ja hyvän vastauksen piirteet, **ChatGPT**

Kokeessa

- Tule ajoissa paikalle, varaudu odottamaan
- Katso kaikki kysymykset läpi
- **MUISTA: vastaus vain viiteen!**
  - **Tavoite: 2 x 30 p. ja 3 x 20 p. = max120 p.**
  - **Aloita helpoimmalla: itseluottamus, flow**
  - **Sitten 30 p. tehtävät: vireystila aamupäivällä korkea**
  - **Lopuksi kaksi 20 p. tehtävää**
- **Huomioi ajankäyttö**
  - 20 p. 50-60 min.
  - 30 p. 1h 20 min –1h 30 min
  - Lopuksi n. 30 min tarkastamiseen ja viimeistelyyn

Ja vielä lopuksi viimeiseksi illaksi ja aamuksi:

- 1. Ajoissa nukkumaan!**
- 2. Nauti ravitseva aamupala ja tee kunnon eväät - tarvitset paljon energiaa.**
- 3. Opiskelut on opiskeltu - jätä oppikirjat rauhaan.**
- 4. Pukeudu mukaviin vaatteisiin.**
- 5. Tarkista, että kaikki kokeessa tarvitsemasi välineet (lyijykynät, teroitin, pyyhekumi, viivain ja puuvärit) ovat kunnossa ja mukana.**

Ja vielä lopuksi:

- 6. Ole ajoissa paikalla.**
- 7. Kuuntele rehtorin/opettajien viimeiset ohjeet.**
- 8. Kysy rohkeasti epäselviksi jääneet asiat.**
- 9. Luota itseesi, ole huolellinen ja rauhallinen.**
Muilla on täsmälleen samanlaiset kysymykset ja tilanne.
- 10. Ota rennosti äläkä jännitä turhaan - kyllä se siitä!**

Jos sairauden tai jonkin muun vakavan esteen takia et pääse kokeeseen, soita heti rehtorille.

Aluksi

- **Kysyttävää?**

- Kirjoituksista?

- Historia ylioppilaskokeen tehtävät ovat jatkossakin tuottamistehtäviä, joiden tehtävänanto on esimerkiksi **tulkitse, tarkastele, erittele, vertaile, pohdi tai arvioi**. Eri tehtävänannot kytkeytyvät eritasoisiin kognitiivisiin prosesseihin (mm. **analysointi, arviointi, soveltaminen**). Jatkossakin osa tehtävistä on luonteeltaan yksinkertaisempia **määrittely- ja selittämistehtäviä**, osa taas edellyttää kokelaalta analyysiä, synteesiä tai arviota. **Koetehtävät voivat olla moniosaisia**; tällöin eri osat usein mittaavat eritasoisia ajattelun taitoja. Historian kokeessa **ei ole monivalintatehtäviä**.

Ylioppilaslautakunta

- Kukin koetehtävä kohdentuu kuten ennenkin ensisijaisesti johonkin tiettyyn kurssiin, mutta joskus tehtävän aihe sivuaa usean eri kurssin aluetta.
- Yleisperiaate koetehtävien kohdentumisessa lukion yhteiskuntaopin eri kursseihin on, että:
  - **kuhunkin pakolliseen historian kurssiin kohdentuu yksi 20 pisteen ja yksi 30 pisteen tehtävä. (OPS2021: H101, H102 ja H103)**
  - **Syventäviin kursseihin (H104, H105 ja H106) kohdentuu yksi 20 pisteen tehtävä.**
  - **Voi olla 20 pisteen tehtävä, joka käsittelee teemoja, jotka integroivat useamman eri kurssin sisältöjä.**

Kokeen rakenne (sähköinen)

Tarjolla siis 9 tehtävää

- Saat vastata viiteen, ei pakollisia tehtäviä
- 20-pisteen tehtäviä on 6
- 30-pisteen tehtäviä on 3, kokeen lopussa
- Saat vastata enintään kahteen (2) 30-pisteen tehtävään!
- Enimmäispistemäärä on siten 120 p.
- Tai 100 p., jos vastaa viiteen 20-p tehtävään.

Kokeen rakenne

- 20-pisteen tehtävät:

- **Tehtävät 1-6 → HI01, HI02, HI03, HI04, HI05 ja HI06**

- 30-pisteen tehtävät lopussa:

- **Tehtävä 7 → HI01**

- **Tehtävä 8 → HI02**

- **Tehtävä 9 → HI03**

Huom!
Myös kurssirajat ylittävä
kysymys (20p-tehtävä).
→ Mihin kurssiin painottuu!

Pisterajoista

	L =	E =	M =	C =	B =	A =			
Hi	91	73	58	43	29	19			
st	89	73	59	46	32	22	i+ =	i =	i- =
or	93	75	60	43	28	18	15-	12-	9-
ia	90	73	69	45	33	22	22	22	15
	95	77	64	49	35	23			
	90	73	60	47	35	24			

Vastaaminen

- **Toistaiseksi kokelas ei yhteiskuntaopin ja historian reaalikokeissa tarvitse vastauksen laatimisessa kuin tekstinkäsittelyohjelmaa. Myöhemmin aineiden kokeisiin saattaa tulla tehtäviä, joissa edellytetään muidenkin ohjelmien käyttöä (esim. grafiikka, kuva-analyysi).**

Vastaaminen

- Osa kokelaista voi kokea sujuvaksi kirjoittaa vastaukset tekstinkäsittelyohjelmassa ja siirtää ne sitten vastauslomakkeeseen.
- Tekninen häiriö voi tosin tuhota keskeneräisen vastauksen, ja siksi on syytä tallentaa tekstiä välillä vastauslomakkeellekin.
- Vastausta suoraan vastauslomakkeelle kirjoitettaessa tekniset häiriöt eivät tuhoa vastausta, sillä lomakkeelta teksti tallentuu reaaliaikaisesti palvelimelle.

Aluksi huomioitavaa!!!

- 1. Lue kysymys huolellisesti ja useaan otteeseen.**
  - Selvitä mitä kysytään ja vastaa siihen.
- 2. Alleviivaa/ympyröi kysymyssanat (tai tehtävän anto).**
  - Tehtäviä/kysymyksiä voi olla kaksi/useita
    - Arvioi painoarvo, mikä on tehtävässä keskeisin kysymys.
- 3. Huomioi ajoitus.**
  - Älä ylitä tarpeettomasti.
- 4. Analysoi aineisto.**
  - Ensin yleisimmät muutokset, sitten yksityiskohtaisemmin.
  - Yleensä muutosten selittämisen lisäksi selitettävä syitä.
  - Esitä tarvittaessa lähdekritiikkiä.
- 5. Vastaa selkeästi hyvällä suomen kielellä!**

VIISI ISKULAUSETTA KERTAAMISEEN

1. **HAHMOTA KURSSIEN TEEMAT SELAILEMALLA SISÄLLYSLUETTELOITA.**
2. **KÄY LÄPI ALOITUSAUKEAMISTA KOHDAT ”LUKIESSASI KIINNITÄ HUOMIOTA” JA ”PALAUTA EDELLISISTÄ KURSSEISTA MIELEESI”**
3. **LUE KIRJAT AJATUKSELLA LÄPI.**
4. **KERTAA DOKUMENTTITEHTÄVIEN VASTAUSOHJEET.**
5. **KÄY LÄPI KIRJAN KAPPALEIDEN LOPUSSA OLEVAT KYSYMYKSET. OSAATKO VASTATA? JOS ET, ETSI VASTAUS KIRJASTA.**

VIISI HYVÄN VASTAUKSEN TUNNUSMERKKIÄ:

1. **VASTAUS ON AJOITETTU.**
2. **TERMIT ON SELITETTY JA NIITÄ ON KÄYTETTY TÄSMÄLLISESTI.**
3. **ASIOITA ON KÄSITELTY MONESTA ERI NÄKÖKULMASTA.**
4. **ESIMERKKEILLÄ ON OSOITETTU, ETTÄ EI LIIKUTA PELKÄSTÄÄN YLEISELLÄ TASOLLA, VAAN VASTAAJA HALLITSEE JA YMMÄRTÄÄ ASIAT.**
5. **ON VASTATTU KAIKKEEN SIIHEN, MITÄ KYSYTÄÄN JA ON MUISTETTU KÄYTTÄÄ DOKUMENTTEJA.**

Ja vielä lopuksi:

- 1. Nauti ravitseva aamupala ja tee kunnon eväät - tarvitset paljon energiaa.**
- 2. Opiskelut on opiskeltu - jätä oppikirjat rauhaan.**
- 3. Pukeudu väljiin, mukaviin vaatteisiin.**
- 4. Tarkista, että kaikki kokeessa tarvitsemasi välineet (lyijykynät, teroitin, pyyhekumi, viivain ja puuvärit) ovat kunnossa ja mukana.**
- 5. Jos sairauden tai jonkin muun vakavan esteen takia et pääse kokeeseen, soita heti rehtorille.**
- 6. Ole ajoissa paikalla.**
- 7. Kuuntele rehtorin ja opettajien viimeiset ohjeet.**
- 8. Kysy rohkeasti epäselviksi jääneet asiat.**
- 9. Luota itseesi, ole huolellinen ja rauhallinen. Muilla on täsmälleen samantlaiset kysymykset ja tilanne.**
- 10. Ota rennosti äläkä jännitä turhaan - kyllä se siitä.**